

УДК 354.24

Бойко Р. В.,

*rboy@ukr.net*, ORCID ID: 0000-0002-4044-0217, Researcher ID: F- 2597-2019,

к.е.н., доц., доцент кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

## МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В СИСТЕМІ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

**Анотація.** У дослідженні актуалізовано проблематику формування та реалізації державної інвестиційної політики на регіональному рівні. Акцентовано та аргументовано на тому, що досягнення завдань регіональних і місцевих органів влади в частині задоволення потреб економіки й суспільства в інвестиціях, нівелювання викликів і загроз функціонування та розвитку економіки в інвестиційній сфері, реалізація інвестиційного потенціалу відносно розширеного відтворення економічної системи потребують впровадження комплексного підходу. Доведено, що такий підхід може реалізуватися на основі сучасних методичних засад. Метою статті є обґрунтування методичних засад формування механізмів інвестиційної політики в системі регіонального розвитку. Констатовано, що існують зв'язки між результатами інвестиційної політики та досягненням мети, стратегічних цілей і завдань регіонального розвитку, які у переважній більшості інституціонально узгоджені у межах та на базі державних і регіональних стратегій розвитку регіонів. Доведено, що така політика потребує узгодження механізмів та завдань регіональної політики в цілому та інвестиційної політики в регіоні зокрема. Визначено мету регіональної політики в аналізованій сфері. Доведено, що це формування, раціональне та ефективне використання інвестицій на потреби сталого збалансованого розвитку економіки, населення та бізнесу, протидії сучасним викликам і загрозам регіонального розвитку. Розроблено базисні механізми інвестиційної політики та їх інструментарій, які орієнтуються на вирішення завдань подолання викликів і досягнення цілей регіонального розвитку, а саме – інституційні, соціально-економічні, фінансово-економічні, інноваційно-технологічні та політико-управлінські, спрямовані на посилення інституційної спроможності та системних інтеграційних зв'язків на всіх рівнях відносин.

**Ключові слова:** регіон, регіональний розвиток, інвестиції, інвестиційна політика, мета і завдання, механізми реалізації.

Boiko R. V.,

*rboy@ukr.net*, ORCID ID: 0000-0002-4044-0217, Researcher ID: F- 2597-2019,

Ph.D, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting, Control, Analysis and Taxation, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

## METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF FORMATION OF INVESTMENT POLICY MECHANISMS IN THE REGIONAL DEVELOPMENT SYSTEM

**Abstract.** The study updates the issues of formation and implementation of the state investment policy at the regional level. It is emphasized and argued that achieving the tasks of regional and local authorities in terms of meeting the investment needs of the economy and society, leveling challenges and threats to the functioning and development of the economy in the investment sphere, realizing the investment potential in relation to the expanded reproduction of the economic system, require the implementation of a comprehensive approach. It has been proven that such an approach can be implemented on the basis of modern methodological principles. The purpose of the article is to substantiate the methodological foundations of the formation of investment policy mechanisms in the system of regional development. It was determined that there are connections between the results of the investment policy and the achievement of the goal, strategic goals and tasks of regional development, which in the vast majority are institutionally coordinated within the limits and on the basis of state and regional strategies for the development of regions. It has been proven that such a policy requires coordination of mechanisms and tasks of regional policy in general and investment policy in the region in particular. The goal of regional policy in the analyzed area is determined. It has been proven that this is the formation, rational and effective use of investments for the needs of sustainable, balanced development of the economy, population and business, countering modern challenges and threats to regional development. The basic mechanisms of investment policy and their toolkit have been developed, which are oriented towards solving the tasks of overcoming

*challenges and achieving the goals of regional development, namely, institutional, socio-economic, financial-economic, innovative-technological and political-management, aimed at strengthening institutional capacity and systemic integration ties at all levels of relations.*

**Keywords:** region, regional development, investments, investment policy, goals and objectives, implementation mechanisms.

**JEL Classification:** O18, R12, E20

**DOI:** <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2024-77-10>

**Постановка проблеми.** Можна з високим рівнем вірогідності стверджувати про те, що механізми інвестиційної політики на нині вважаються достатньо ustalеними у профільній економічній літературі. Так, механізм інвестиційної політики являє собою цілеспрямовані планові поетапні дії (інституційного, економічного та організаційного характеру), які визначають (змінюють) умови перебігу інвестиційних процесів задля реалізації провідних соціально-економічних завдань зростання територій країни, орієнтовані на формування сприятливого інвестиційного клімату, структурну перебудову та системне підвищення рівня ефективності економічної системи. Щодо результатів його впровадження безпосередньо на регіональному рівні, то це створення нових робочих місць, збільшення обсягів виробництва і збуту продукції (надання послуг), зростання доходів та підвищення добробуту населення, ефекти синергії, які забезпечують збільшення місткості внутрішнього ринку й надалі – розширене відтворення регіональної соціально-економічної системи.

Реалізуються механізми інвестиційної політики зі застосуванням 4 блоків інструментарію, які по суті можуть слугувати окремими цілісними механізмами в межах єдиної регіональної інвестиційної політики:

(1) економічний (що слугує складовою економічного стратегування регіонального розвитку та в більшій мірі орієнтується на формування середовища, сприятливого для залучення інвестиційних ресурсів);

(2) правовий (спрямований на створення належних інституційно-правових засад у сфері інвестування; йдеться про умови виробничої, комерційної, фінансово-господарської та іншої діяльності, пов'язаної з інвестиційними процесами, відповідні економічні відносини між контрагентами, а також (що значно важливіше) правові норми захисту капіталу, активів, прав власності);

(3) інформаційний (зі завданнями, з одного боку, поширення інформації про існуючі й потенційні об'єкти інвестування, а також про заходи (у т. ч. публічного характеру), спрямовані на покращення інвестиційного середовища, інвестиційного клімату);

(4) управлінський (стосується формування організаційно-управлінської системи і структури керування процесами нарощення, розподілу й ефективного використання інвестиційних ресурсів

у регіональній економічній та соціальній системах).

Загалом визначені вектори регулювання в дійсності відповідають базисним механізмам, які використовуються державою у цілях формування й реалізації якісної інвестиційної політики на рівні регіонів та громад. Однак на сьогодні актуалізувалися завдання подальшого розвитку методичних засад формування механізмів інвестиційної політики в системі регіонального розвитку.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Теоретико-методичні та методико-прикладні аспекти дослідження в сфері регіональної економічної політики та інвестування достатньо досліджені в публікаціях таких науковців, як Барановський О. І., Білик В. В., Васильців Т. Г., Вашаї Ю., Верле Ф., Єрмак О. О., Єрмолаєв А. В., Кириленко В. І., Крупка М. І., Куницька-Іляш М. В., Ліпич Л. Г., Лупак Р. Л., Мошенський С. З., Нікитенко Д. В., Поль Дж., Сухоруков А. І., Ткаленко С. І., Харазішвілі Ю. М., Юркевич О. М. та ін.

Однак методичні засади формування механізмів інвестиційної політики держави на регіональному рівні все ще не в повній мірі напрацьовані.

**Постановка завдання.** Метою статті є обґрунтування методичних засад формування механізмів інвестиційної політики в системі регіонального розвитку.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** У межах інвестиційної політики формується широкий арсенал механізмів та інструментів, які спрямовуються на вирішення її цілей і завдань, причому у фокусі системного впливу на забезпечення сталого збалансованого регіонального розвитку. У вказаному сенсі постає питання узгодження стратегічних цільових орієнтирів розвитку економіки і соціальної сфери регіону та впровадження механізмів і інструментарію інвестиційної політики.

Критично важливо, аби такі узгодження здійснювалися не тільки на теоретико-методичних засадах, але на чинному інституціональному підґрунті. Така заувага окреслює завдання висвітлення місця, ролі і завдань, а що важливіше – інструментарію, інвестиційної політики у досягненні цільових орієнтирів Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Хоча цей документ розроблявся до повномасштабного вторгнення і на тепер є проєкт його уточнення, однак залишається чинним й на нині, а визначені в ньому загрози, перешкоди та рішення – актуальними і зараз, і на майбутньому етапі повосенної відбудови регіонів та громад України.

Відтак із таких позицій при формуванні інвестиційної політики важливо, аби її завдання і засоби орієнтувалися на, по-перше, досягнення мети регіонального розвитку країни; по-друге, вирішення стратегічних завдань зростання регіонів; по-третє, подолання викликів, ризиків і загроз, ключових проблемних аспектів, характерних для вітчизняних регіонів і громад.

Щодо мети, то в Державній стратегії вона стоюється високої якості життя населення через реалізацію економічного потенціалу, забезпечення конкурентоспроможності і сталого розвитку регіонів, їх просторову єдність і згуртованість у соціально-гуманітарному, економічному та всіх інших аспектах. Можна по-різному ставитися до конкретики визначеної мети, однак її орієнтованість на людину і якість життя у значній мірі виправдовує таку нечіткість, а повноцінне інвестиційне забезпечення та його раціональний розподіл з-поміж сфер суспільного життя і детермінант розширеного відтворення суспільства, ефективне і продуктивне використання, беззаперечно, слугують засобами лише прискорення реалізації мети державної регіональної політики в Україні.

Роль інвестицій та інвестиційної політики у ще більшій мірі корелює з втіленням у життя стратегічних пріоритетів регіонального розвитку, провідними з яких у Державній стратегії визначені: посилення зв'язків та інтеграції соціально-економічних систем країни, регіонів та громад; розвиток регіональних економік, подолання міжрегіональних диспропорцій; екологічна безпека і відновлення регіональних екосистем, охорона культурної спадщини; зростання інклюзії адміністративних послуг, зокрема на засадах цифрової трансформації відносин. Вочевидь, що разом із інтелектуальним капіталом (у т. ч. інституційно-кадровим забезпеченням системи державного управління регіональним розвитком і місцевого самоврядування) інвестиції у вирішення таких амбітних завдань слугують провідним і ресурсом, і чинником, і умовою.

Позаяк роль інвестиційної політики має проявитися й у подоланні (принаймні – належній протидії) системних проблем регіонального розвитку, які постали на нині перед регіонами України. Згідно з Державною стратегією, і авторська позиція тут ідентична, це негативні наслідки війни, демографічна криза, погіршення екологічної ситуації, втрати (міграційні, воєнні, ін.) і зниження рівня якості людського потенціалу, низька економічна ефективність регіональних та місцевих економік, нерозвиненість інфраструктури, слабкість публічних інститутів, низький рівень міжгалузевої, міжсекторальної, міжмуніципальної, трансрегіональної та інтеррегіональної співпраці.

Відтак у методико-прикладному сенсі особливої актуальності набувають питання узагальнення та подальшого удосконалення концептуального базису формування механізмів інвестиційної політики в системі регулювання регіонального розвитку.

За результатами досліджень, авторська позиція в частині концептуальних засад узгодження мети, механізмів та завдань регіональної політики в

аналізованій сфері набуває вигляду, як на рис. 1. Важливо вести мову про, по-перше, комплексний вплив механізмів та інструментарію інвестиційної політики на регіональний розвиток і, по-друге, зміну в характері регулювання (а разом і в застосовуваних інструментах та засобах регіональної політики) у відповідності до вирішення тих чи інших соціально-економічних проблем.

Так, як показано у більшості сучасних досліджень із проблем формування й реалізації інвестиційної політики в умовах повномасштабної війни [1-3], активізації інвестиційної діяльності, як і назагал надходженню інвестицій в економіку країни, яка воює, перешкоджають передусім дві групи загроз: (1) воєнні ризики та (2) гарантування захищеності інвестицій, прав на інвестиційні активи по завершенні війни, на етапі повоєнної відбудови національного господарства і його регіональних комплексів.

Саме тому врегулювання цих викликів головно потребує інституційних змін, запровадження на рівні нормативно-правових актів положень, здатних інституціалізувати нові дієві інститути страхування від воєнних ризиків та надійних запобіжників зазіхань на право приватної власності, у т. ч. з боку держави, під “прикриттям” форс-мажорних обставин воєнних дій.

У складних умовах війни економічні, психологічні, інформаційні та інші такого ґатунку інструменти стають значно менш дієвими, аніж, до прикладу, інституційні, більшою мірою інституційно-правові, хоча інституційно-організаційні також мають сенс. Важливо, аби і ті, і ті, попри страхування і захист від воєнних викликів та загалом ризиків настання форс-мажорних обставин, орієнтувалися на: а) відновлення критичної інфраструктури, але з розумінням того, що це не тільки об'єкти енергетичної, військової, політичної, екологічної та інших складових національної безпеки, але й елементи інституційної інфраструктури бізнесу, зокрема йдеться про індустріальні парки, промислові площадки, техніко-виробничі зони, виробничо-торговельні кластери, об'єкти транспорту і зв'язку, логістики; б) інвестиційно-інноваційні проекти у ВПК, однак не тільки у великі державні підприємства, але важливо, щоб були інституціалізовані засади функціонування дрібних приватних суб'єктів господарювання, які спеціалізуються на виробництві тих, чи інших видів техніки (особливо малогабаритної) для армії; в) вдосконалення судової системи і забезпечення прозорої ефективної діяльності антимонопольних і антикорупційних структур; г) співпрацю з міжнародними організаціями в цілях напрацювання інституційно-правових засад зовнішнього страхування і перестраховування ризиків, розміщення частини технологічних етапів інвестиційного процесу за кордоном; д) проведення структурно-інституційних реформ, у т. ч. на регіональному та місцевому рівнях. У комплексі такі заходи дозволяють як стимулювати інвестиції, необхідні для відновлення економічної, соціальної та екологічної систем регіону в умовах війни, але й використовуються для загального покращення нормативно-правового і регулятивного поля в країні та в її регіонах.



Рис. 1. Концептуальний базис формування механізмів інвестиційної політики в системі регулювання регіонального розвитку

Джерело: авторська розробка.

Коли мова йде про зв'язок і позитивний вплив інвестицій на вирішення гострих, актуальних практично для всіх областей України, соціально-демографічних проблем та перешкод регіонального розвитку, як свідчать результати наукових досліджень у цій сфері [4-6], найбільш затребуваними постають соціальні інвестиції, які у тому числі скеровуються на регулювання структурних співвідношень її у демографічній сфері.

Відтак актуалізується цілий спектр соціально-економічних механізмів на підтримку інвестицій з покращення і модернізації об'єктів соціальної інфраструктури (освіти, науки, охорони здоров'я, житлово-комунальної сфери), підвищення рівня соціальної захищеності і подолання проблем соціальної вразливості населення, збереження, збагачення і розвитку інтелектуального потенціалу.

Окремий спектр об'єктів для інвестування в частині збереження людського потенціалу регіонів країни стосується зростання якості життя населення та одночасно стримування зовнішніх міграційних процесів, покращення структурних характеристик населення (йдеться про збільшення прошарку молоді та осіб працездатного віку, зниження рівня навантаження непрацездатного населення і пенсіонерів на економічно активне населення, збільшення частки здорових громадян та зниження рівня захворюваності, подолання критичних дисбалансів у якісних характеристиках населення і безпосередньо робочої сили в обласному центрі і великих містах, з одного боку, та на сільських територіях, віддалених громадах, прикордонних і депресивних територіях, з іншого боку).

З-поміж переліченого у фаворі інвестиційної політики мають перебувати різні аспекти якості життя населення – сімейного, трудового, суспільного, особистого, адже якість життя – системна і комплексна категорія, яка визначає і міграційну стабільність, і демографічну стійкість, і соціальну резильєнтність місцевого населення.

Коли ж йдеться про розвиток та зміцнення конкурентоспроможності регіональної економіки, реалізацію економічного потенціалу її стратегічних підприємств та провідних видів економічної діяльності, розвиток виробничої інфраструктури, особливо на сучасних засадах цифрової трансформації економіки та суспільства, становлення мережі об'єктів смарт-інфраструктури населених пунктів і агломерацій, дорожньо-транспортних сполучень тощо, то найбільш актуальними, згідно з результатами наукових пошукувань [7-9], стають фінансово-економічні та інноваційно-технологічні механізми.

При тому вони можуть передбачати як економічний характер (заходи здійснюються задля формування сприятливого інвестиційного середовища, позитивного інвестиційного клімату та покращення інвестиційної привабливості економіки регіону і його територій), так і в більшій мірі цільовий (інструменти інвестиційної політики обираються таким чином, аби стимулювати інвестиційну активність у конкретному виді економічної діяльності, на тому чи іншому ринку / цільовому ринковому

сегменті, відносно наукових досліджень та розробок, орієнтованих на розробку певного виду інновацій, задоволення тих чи інших потреб суб'єктів господарювання, об'єктів соціальної сфери або ж місцевого населення).

Додамо, що в епоху діджиталізації особливо актуальним трендом стає розвиток смарт-інфраструктури, що водночас відповідає сучасним підходам до стратегічного планування регіонального розвитку у державах Європейського Союзу. Смарт-інфраструктура являє собою єдині системи поєднання інформаційно-комунікаційних технологій із Інтернетом речей, і такий метод забезпечує ефективний менеджмент процесів функціонування комунальних господарств та перехід на принципово нову концепцію якості життя населення. Йдеться про "розумні" міські транспортні мережі, модернізовані спроможності водопостачання та утилізації відходів, більш ефективні й технологічні способи освітлення територій та обігріву будівель, високий рівень взаємодії і реагування міської адміністрації на громадські потреби, безпечніші громадські місця та багато іншого.

Своєю чергою, як показують результати наукових досліджень [10-12], регіони України на нинішньому етапі свого поступу потребують значних інституційних змін та реформ, головно орієнтованих на вирішення й усунення проблем низького рівня якості й спроможності інститутів публічного управління, економіко-управлінської дезінтеграції, відсутності масштабних практик функціонування й розвитку локальних інтегрованих кластерних структур, міжсекторальної та міжгалузевої інтеграції, внутрі- (коли йдеться про партнерство і реалізацію спільних інвестиційно-економічних програм партнерів з обласного центру, інших економічно розвинених територій та більш віддалених громад) та міжрегіональної співпраці в економічній, соціальній, культурній та інших сферах.

На вирішення такої проблематики в значній мірі орієнтуються політико-управлінські механізми інвестиційної політики регіонального розвитку [13-14]. Їх базисне призначення – посилення внутрішньорегіональних системних зв'язків та покращення інституційних можливостей регіональних органів влади і місцевого самоврядування. Вони передбачають збільшення обсягів та ефективне використання інвестиційного ресурсу в цілях подолання таких системних інституціональних проблем інвестування та регіонального розвитку, як слабке інституційно-правове та інституційно-організаційне забезпечення економічної політики в цілому та інвестиційного регулювання зокрема, низький рівень реалізації та обмеженість інструментарію розкриття внутрішнього економічного потенціалу регіонів, погіршення інвестиційного клімату та зменшення обсягів інвестицій у підсумку соціально-економічної кризи та складної ситуації, обумовленої наслідками повномасштабної війни, використання дуже обмеженого інструментарію реалізації капітальних інвестиційних проєктів, нераціональність розміщення капітальних вкладень, надмірні строки реалізації та тривалість інвестиційних процесів, збереження адміністративних перепон під

час отримання дозволів та погоджень, низька ефективність інвестування, недоліки корпоративного інвестиційного менеджменту.

**Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі.** Існують тісні зв'язки між результатами інвестиційної політики та досягненням мети, стратегічних цілей і завдань регіонального розвитку, які у переважній більшості інституціонально узгоджені у межах та на базі державних і регіональних стратегій розвитку регіонів. Такий підхід потребує узгодження механізмів та завдань регіональної політики в цілому та інвестиційної політики в регіоні зокрема. На таких засадах метою регіональної політики стає формування, раціональне та ефективне використання інвестицій на потреби сталого збалансованого розвитку економіки, населення та бізнесу, протидії сучасним викликам і загрозам регіонального розвитку. Тоді як базисні механізми інвестиційної політики та їх інструментарій орієнтуються на вирішення завдань подолання викликів і досягнення цілей регіонального розвитку: інституційні – на подолання негативних наслідків війни та відновлення потенціалу регіональної соціально-економічної системи, забезпечення сталого розвитку і збереження екосистеми; соціально-економічні – стримування демографічної кризи та збереження людського потенціалу, покращення якості життя населення; фінансово-економічні та інноваційно-технологічні – зміцнення конкурентоспроможності регіональної економіки, модернізацію її інфраструктури на засадах смарт- та інформаційно-технологічної модернізації; політико-управлінські – посилення інституційної спроможності та системних інтеграційних зв'язків на всіх рівнях відносин (мікро-, галузевому, секторальному і міжрегіональному).

Подальші наукові дослідження в цій сфері доцільно спрямувати на ідентифікацію каузальних зв'язків параметрів активізації інвестиційної діяльності та забезпечення регіонального розвитку.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Нечипорук О. Проблема залучення іноземних інвестицій в Україні під час війни. *Економіка та суспільство*. 2023. № 54. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-6>.
2. Герасимова О. Синхронізація процесів залучення інвестицій для економічного відновлення України. *Трансформаційна економіка*. 2023. № 4 (04). С. 18-23.
3. Різник Д. Інвестиційна діяльність в Україні після повномасштабного вторгнення в Україну. *Економіка та суспільство*. 2023. № 48. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-60>
4. Герасименко Г. В. Соціальні інвестиції в Україні: роль міжнародних донорських організацій. *Демографія та соціальна економіка*. 2011. № 2 (16). С. 128-135.
5. Прокопєць Л. В., Бабчук А. М., Рудько К. І. Вплив демографічних процесів на формування інвестиційного потенціалу України. *Бізнес-Навігатор*. 2019. Вип. 52 (54). С. 65-70.

6. Гриб В. Демографія війни: хто відбудує повоєнну Україну. *Interfax-Україна*. URL: <https://interfax.com.ua/news/blog/905422.html>.

7. Рогозян Ю. Інноваційна траєкторія розвитку регіональної економіки як стратегічного фактору відновлення територій в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-12>.

8. Атамас О. Інвестиційна привабливість регіонів України: проблематика, рекомендації, перспективи. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2023. № 4. С. 29-36.

9. Чурикано́ва О. Ю. Актуальні засади управління регіональним розвитком і формування регіональної політики. *Бізнес Інформ*. 2020. № 12. С. 128-133.

10. Шевченко О. В. Інструменти підвищення інвестиційної спроможності регіонів в контексті розкриття внутрішнього потенціалу розвитку : Аналітична записка. *НІСД*. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/regionalniy-rozvitok/instrumenti-pidvischennya-investicijnoi-spromozhnosti-regioniv-v>.

11. Бандура Т. І. Інституційне забезпечення інвестиційної діяльності Карпатського регіону. *Регіональна економіка*. 2020. № 17 (67). С. 15-22.

12. Повна С. В. Аналіз стану інвестування в Україні як засобу розвитку підприємств та структурних перетворень в економіці. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 2 (22). С. 131-137.

13. Васильців Т. Г., Городня Т. А., Лупак Р. Л. Економічні аспекти диверсифікації підприємства з використанням інноваційних інвестицій. *Інтелект XXI*. 2017. Вип. 1. С. 52-57.

14. Ilyash O., Lupak R., Vasylytsiv T., Trofymenko O., Dzhadan I. Modelling of the Dependencies of Industrial Development on Marketing Efficiency, Innovation and Technological Activity Indicators. *Economika*. 2021. Vol. 100(1). P. 94-116.

## REFERENCES

1. Nechyporuk O. (2023), Problema zaluchennia inozemnykh investytsij v Ukraini pid chas vijny, *Economika ta suspil'stvo*, № 54, available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-6>.
2. Herasymova O. (2023), Synkhronizatsiia protsesiv zaluchennia investytsij dlia ekonomichnoho vidnovlennia Ukrainy, *Transformatsijna ekonomika*, № 4 (04), s. 18-23.
3. Riznyk D. (2023), Investytsijna diial'nist' v Ukraini pislia povnomasshtabnoho vtorhennia v Ukrainu, *Economika ta suspil'stvo*, № 48. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-60>
4. Herasymenko, H. V. (2011), Sotsial'ni investytsii v Ukraini: rol' mizhnarodnykh donors'kykh orhanizatsij, *Demohrafiia ta sotsial'na ekonomika*, № 2 (16), s. 128-135.
5. Prokopets', L. V. Babchuk, A. M. and Rud'ko, K. I. (2019), Vplyv demohrafichnykh protsesiv na formuvannia investytsijnoho potentsialu Ukrainy, *Biznes-Navigator*, vyp. 52 (54), s. 65-70.

6. Hryb V. Demohrafiia vijny: khto vidbuduie povoiennu Ukrainu. *Interfax-Ukraina*, available at: <https://interfax.com.ua/news/blog/905422.html>.

7. Rohozian Yu. (2023), Innovatsijna traiektoriia rozvytku rehional'noi ekonomiky iak stratehichnoho faktoru vidnovlennia terytorij v umovakh vijny, *Ekonomika ta suspil'stvo*, № 47, available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-12>.

8. Atamas O. (2023), Investytsijna pryvablyvist' rehioniv Ukrainy: problematyka, rekomendatsii, perspektyvy, *Acta Academiae Beregsiensis. Economics.*, № 4, s. 29-36.

9. Churikanova, O. Yu. (2020), Aktual'ni zasady upravlinnia rehional'nym rozvytkom i formuvannia rehional'noi polityky, *Biznes Inform*, № 12, c. 128-133.

10. Shevchenko, O. V. Instrumenty pidvyschennia investytsijnoi spromozhnosti rehioniv v konteksti rozkryttia vnutrishn'oho potentsialu rozvytku : Analychna zapyska. *NISD*, available at: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/regionalniy-rozvitok/instrumenti-pidvischennya-investiciynoi-spromozhnosti-regioniv-v>.

11. Bandura, T. I. (2020), Instytutsijne zabezpechennia investytsijnoi diial'nosti Karpats'koho rehionu, *Rehional'na ekonomika*, № 17 (67), s. 15-22.

12. Povna, S. V. (2021), Analiz stanu investuvannia v Ukraini iak zasobu rozvytku pidpriemstv ta strukturnykh peretvoren' v ekonomitsi, *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, № 2 (22), s. 131-137.

13. Vasyl'tsiv, T. H. Horodnia, T. A. and Lupak, R. L. (2017), Ekonomichni aspekty dyversyfikatsii pidpriemstva z vykorystanniam innovatsijnykh investytsij, *Intelekt XXI*, vyp. 1, s. 52-57.

14. Ilyash O., Lupak R., Vasyl'tsiv T., Trofymenko O., Dzhadan I. (2021), Modelling of the Dependencies of Industrial Development on Marketing Efficiency, Innovation and Technological Activity Indicators, *Ekonomika*, vol. 100(1), r. 94-116.

*Стаття надійшла до редакції 05 травня 2024 року*